

Nog meer mest dreigt door groei veestapel

Er dreigt een groot mestoverschot te ontstaan als het melkquotum en de dierrechten worden afgeschaft in 2015.

door **Volkert Vintges, Nol Verdaasdonk, Hans Heijnen, Sijas Akkerman en Hans Berkhuisen**

Staatssecretaris Sharon Dijkse en de Tweede Kamer nemen binnenkort een besluit over het vrijgeven van het aantal varkens, kippen en koeien in Nederland. Het besluit hangt samen met het afschaffen van het melkquotum en de dierrechten. Beide regelingen zorgden ervoor dat er niet meer vee bijkwam in Nederland. Nu al telt ons land 12 miljoen varkens, bijna 100 miljoen kippen en 4 miljoen runderen waarvan 2 miljoen melkkoeien (2012, CBS). Prognoses van onder meer adviesbureau Arcadis en de provincie Brabant laten zien dat de veestapel vanaf 2015 met 20 procent zal groeien.

Een nog grotere veestapel zorgt voor nog meer mest. Een teveel aan mest is ongezond voor de natuur. Meer dan de helft van onze sloten, meren en kanalen is ermee vervuild, wat leidt tot vervuiling van drinkwater. De dampen uit mest, zoals ammoniak, komen in natuurgebieden terecht. Het ge-

volg: brandnetels en pijpestro in plaats van bloeiende heide of bosanemonen.

Meer vee betekent niet alleen meer mest, maar ook grotere risico's voor de gezondheid van mens en dier. Denk aan dierziekten als varkenspest, MKZ, vogelgriep en Q-koorts. Ook het gebruik van veel antibiotica vormt een groot risico voor de volksgezondheid.

Opmerkelijk genoeg hebben we eind jaren negentig honderden miljoenen uitgegeven aan het opkopen van dierrechten om de varkensstapel juist te verminderen. Dat geld is weggegooid als we nu het aantal dieren weer vrijgeven. Het voorstel van LTO, om de mest in grote mestfabrieken te verwerken, is een mooie eerste stap, maar zet te weinig zoden aan de dijk. Mestverwerking is technisch zeer ingewikkeld, duur en kost veel energie, omdat het gescheiden en gedroogd moet worden. De miljoenen subsidies die hieraan zijn besteed, zijn voorlopig nog niet terugverdiend. Bovendien zorgt mestverwerking niet voor verdwijning van mest.

■ Nederland telt 4 miljoen runderen, waarvan 2 miljoen melkkoeien.
foto Koen Suyk/ANP

De mest wordt gesplitst in deelproducten die nog steeds moeten worden afgezet. Bij voorkeur in het buitenland, maar de druivenkwekers en akkerbouwers in Frankrijk zitten echt niet op onze mest te wachten. Tenslotte veroorzaken mestverwerkingsinstallaties veel stankoverlast. Juist een toename van de

ationale veestapel zal veel extra mestverwerkingsinstallaties vergen, met nu al de nodige weerstand onder de bevolking. Een legertje ambtenaren is al sinds de jaren tachtig druk met het controleren en handhaven van de mestregels. Nog meer vee en meer mest zullen deze last en de kosten alleen maar vergroten.

Ondanks dat maar een zeer klein deel van de bedrijven gecontroleerd wordt, worden regelmatig ernstige fraudezaken geconstateerd. Bijvoorbeeld in de mesthandel. Staatssecretaris Wilma Mansveld (Milieu) treedt hier nauwelijks tegen op en gaf in een debat over mestwetgeving zelfs aan 'niet zo van de boetes te zijn'. Het is te hopen dat staatssecretaris Dijkse de politieke moed heeft om de melkquota en de dierrechten niet af te schaffen. Alleen door het aantal koeien, varkens, kippen en geiten met wetgeving te maximeren, blijft Nederland leefbaar en gezond. Voor de economische positie van de sector zelf is een beperking van het aantal dieren ook beter. De strategie van zo veel mogelijk vlees produceren tegen zo laag mogelijke kosten, werkt niet meer. Juist door minder, maar veelvuldige en duurzame producten te maken, kunnen boeren weer geld verdienen. Keten Duurzaam Varkensvlees, Rondeel en Beemster Kaas bewijzen dat.

S Volkert Vintges is directeur van de Gelderse Natuur en Milieufederatie. Nol Verdaasdonk is directeur van Brabantse Milieufederatie, Hans Heijnen is directeur van Milieufederatie Limburg. Sijas Akkerman is teamleider voedsel bij Natuur & Milieu, Hans Berkhuisen is directeur van lieudefensie.